

ВАСІЛЬЄВ Василь Юхимович (20. 03 (01. 04). 1890, Єлисаветград, нині Кіровоград — 14. 08. 1956, Київ) — фахівець у галузі металургії. Доктор технічних наук (1956), професор (1937), член-кореспондент АН УРСР (1939). Закін. Київ. політех. інститут (1914), де був залиш. для підготовки до професор. звання, від 1918 — викладач, 1926–56 — проф., завідувач кафедри металургії (згодом хім. машинобудування), а також декан маш.-буд. факультету (від 1936) та заст. дир. цього інституту. Водночас 1915–18 працював у піротех. майстернях Києва, що виготовляли ракети і сторож. трубки, де розробив проект піротех. ф-ки; 1919 — зав. металург. підсекції Наук.-тех. ради Уккраднаргоспу, займався утилізацією металобрухту, розробив швидкіс. спосіб. визначення відсоткового вмісту сурми за питомою вагою у рідкому стані сурмано-свинцевих сплавів, що дало можливість виплавити із брухту вагон-

ні бабіти з одного нагрівання; 1920–26 — директор заводу «Точприлад», де організував виробництво водомірів і нафтомірів, які раніше виготовлялися лише за кордоном; 1931–36 — керівник домен. групи, консультант Укр. інституту металів (Харків) та заст. дир. Інституту хім. машинобудування (Київ); 1939–49 — в Інституті чорної металургії АН УРСР (Київ, від 1953 — у Дніпропетровську); 1950–56 — в Інституті машинознавства і с.-г. механіки АН УРСР (нині Фіз.-технол. інститут металів та сплавів НАНУ, Київ). Заст. голови, голова Відділ. тех. наук АН УРСР (1939–41). Досліджував та впроваджував у доменне виробництво стійкі магнєзіал. шлаки. Під час відрядження на металург. завод на Урал (1915) розробив новий спосіб одержання нікелю з руди, а також проект нікелевого заводу. Керував вивченням хімічно стійких сплавів і впровадженням їх (уперше в СРСР) у виробництво. Наук. школою В. створ. вчення про стійкість домен. шлаків, розроблено спрощений метод виплавки міді, вирішено низку принципових питань з теорії та практики домен. процесу, що дозволило забезпечити зниження витрат коксу, зростання продуктивності печей і поліпшення якості металу.

Основні праці

Визначення пересічного складу неоднорідних тіл // Наук. зап. ВУАН. 1923. Т. 1; Магнезиальные устойчивые шлаки в применении к плавке в вагранке // Литей. дело. 1933. № 8; Основы ведения доменной плавки в связи с применением устойчивых шлаков. К., 1935 (співавтор); Теория металлургических процессов: Курс лекций. К., 1935; Оптимальный состав доменных шлаков. К., 1941; Доменная плавка на устойчивых шлаках. К., 1956.

В. І. Большаков

Бібліографічний опис:

Васильєв Василь Юхимович / В. І. Большаков // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32300>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).